

አቶ ካሳ ተክለማሪያም እዚያው ጓዶቻቸው ጋር ያልቅሱ

ግርማ ካሳ

July 26, 2017

“በትግራይ እና በአማራው ክልል የሚኖሩ፣ ማን እንደወከላቸው የማይታወቁ ሰዎች፣ የአገር ሽማግሌዎች ነን በሚል፣ የሁለቱም ክልሎች ፕሬዝዳንቶች፣ አቶ ገድ አንዳርጋቸውና አቶ አባይ ወልዱ፣ እንዲሁም ሌሎች በርካታ የሕወሃትና የብአዴን አመራሮች በተገኙበት አንድ ጉብዩ በመቀሌ አድርገዋል።

ህዝብን ከሕዝብ ለማቀራረብ በሚል። በዚህ ስብሰባ አቶ ገዱ አንዳርጋቸውና አቶ ካሳ ተክለማሪያም ተናገሩት የተባለው፣ በአንዳንድ ማእዘናት ውይይቶችን ጭሯል። በመርህ ደረጃ ህዝብን ሊያቀራረብ የሚችል ማናቸውም አይነት ድርጊት ሆነ ስብሰባ የሚደገፍና ሊበረታታ የሚገባ ቢሆንም፣ ይህ የመቀሌው ስብሰባ ግን እንኳን የተባለለትን አላማ ሊያሳክ ቀርቶ ጭራሹን በሕዝብ መሳቂያና የጥቂት ጊዜ ወሬ ነው የሆነው። ከስብሰባው ጋር በተዛመደ የሚነሱ መሰረታዊ ጥያቄዎች አሉ፡

አማራ በሚባለውና ትግሬ በሚባለው ማህበረሰብ መካከል ምን ችግር ተፈጠረና ነው አሁን የማቀራረብ እንቅስቃሴ በጎላ መልኩ የሚደረገው ? ችግር አለ ከተባለስ ችግሮቹ ምንድን ናቸው ? የችግሮቹ መንስኤ ወይም ዋናው ነቀርሳው ላይ ሳይተኮር ላይ ላዩን ማውራት ችግሩን ይፈታል ወይ ? ላለፉት 25 አመታት በአሮሚያ በአህዴድና በአነግ ፣ በደቡብ ክልል በነ አቶ መለስ ዜናዊ ትእዛዝና በነአቶ ሸፈራው ሽጉጤ ተላላኪነት፣ እጅግ በጣም በርካታ የሆኑ ኢትዮጵያውን “አማራ ፣ ነፍጠኛ ..ናችሁ” በሚል በጅምላ ሲገደሉ፣ ከቅያቸው ሲፈናቀሉ፣ በባዶ እግራቸው ኪሎሜትሮች አቋርጠው እንዲሰደዱ ሲደረጉ፣ አገራችሁ አይደለም ተብለው ሲባረሩና ቤቶቻቸው ሲቃጠሉ፣ መቼ አይተን እናውቃለን የህዝብ ለሕዝብ መቀራረብ ጉባዩ ? መቼ ነው የአሮሚያ ክልል ሽማግሌዎች በባህር ዳር መጥተው፣ በአማራ ክልል ካሉ ሽማግሌዎች ጋር

እንዲነጋገሩ የተደረገው? የአህዴድ ባለስልጣናትስ፤ እንኳን በአማራ ክልል ካለው ሕዝብ ጋር ሊነጋገሩ ቀርቶ፤ በአሮሚያ አፋን ኦሮሞ ከማይናገሩ፤ በሚሊዮኖች ከሚቆጠሩ ወገኖች ጋር እንኳን መነጋገርና የነርሱን ጥያቄ ማስተናገድ የተሳናቸው አይደለም ወይ ?

እነዚህንና ተመሳሳይ ጥያቄዎች ስናነሳ በመቀሌ የተደረገው መቃወሚያን አይደለም። ነገር ግን ከፈረሱ በፊት ጋሪው ከቀደመ ጉንጭ ከማልፋት ወጭ አንድ እርምጃ ወደፊት መሄድ እንደማንችል ለማሳየት እንጅ።

የሕወሃት ባለስልጣናት ችግር መኖሩን መረዳታቸው ተገቢ ነው። መፍትሄ የሚፈለገው ችግር እንዳለ መረዳት ሲጀመር ነው። አቶ ካሳ ተክለ ብርሃን በመቀሌው ስብሰባ እያለቀሱ መናገራቸውን ስምተናል። “አቶ ካሳ ተክለ ብርሃን በመቀሌው ጉባኤ ላይ አለቀሱ የሚል ነገር ሰማሁ። አቶ ካሳ ለወደፊቱ ሽንኩርት እየከተሩ ስብሰባ ላይ አይሳተፉ” እያለ እንደቀለደው ጠማሪ ስዩም ተሾመ። ለእኝህ ባለስልጣን እምባ ቦታ የሚሰጥ ዜጋ ይኖራል ብዬ አላስብም። ለማስመሰል ይሁን ከልብ ከተናገሯቸው አባባሎች መካከል የተወሰኑቱን በጣም የምጋራው መሆኔን ግን ሳልገልጽ ማለፍ አልፈልግም። “አማራና ትግራይ በጎንደር ተጣልተው ሽምግልና ተቀመጡ ሲባል በእውነት ያማል። ጎንደር የአቢሲንያ ርእሰ ከተማ ነው።

የጎንደር መነሻ አክሱም ነው። በአክሱምና ጎንደር መካከል ልዩነት መፈጠር የአቢሲንያ ጉድ ነው። ውድቀት ነው። እናም ያማል “ ነበር ያሉት፤ የጎንደርና የትግራይ ህዝብን ትስስር ሲገልጹ። ትክክል ናቸው። እንደ እውነቱ ከሆነ ጎንደሬ ሆኖ ትግሬነት የሌለበት ይኖራል ብዬ አላስብም። ይህ ስሜን ጎንደር የሚኖር በአማራነት ስም ጸረ-ትግሬ ጠማር የሚለቀልቀው ሁልአ ወረድ ሲል አያት ቅድመ አያቶቹን ቢመረመምም፤ ጎይቶቻችንና ትብለጾች ያገኛል።

አቶ ካሳ እተፈጠረ ነገር መታመማቸው ማለፊያ ነው። ግን አንድ ነገር መረሳት የለበትም። አቶ ካሳ አሁን ነው ያመማቸው፤ እኛ ግን ላለፉት 25 አመታት ነበር ሲያመን የነበረው። ለስልጣን እንዲያመቸው አገሪቷን በዘር በመሸገገን፤ “ይህ መሬት የአማራ፤ ያ መሬት የኦሮሞ፤ እዚያ ማዶ የትግሬ” እያለ ፣ ዜጎች በሚያስተሳስራቸው ነገር ላይ ሳይሆን በሚከፋፍላቸው ጉዳዮች ላይ እንዲያተኮሩ፤ እርስ እርስ እንዳይተማመኑ፤ እንዲከፋፈሉ ሲያደርግ የነበረውና አሁንምም እያደረገ ያለው፤ እርሳቸው “ያማል” ላሉት ነገር ተጠያቂ የሆነው፤ እርሳቸው አመራር አባል የሆኑበት አገዛዝ አይደለም እንዴ ? በዚህ በመቀሌ ስብሰባ “የጥላቻ ዘርን በመዝራት የፍቅር አዝመራን መሰብሰብ አይቻልም” እንዳሉት አቶ ገዱ አንዳርጋቸው ይህ አሁን የሚታየው ከዘር ጋር የተገናኘውን፤ የጥላቻና እና የዘረኝነትን ዘር እራሱ ሕወሃታ እነ አቶ ካሳ ያሉ አገልጋዮቹ ዘርተው አሁን እንዴት ፍቅር እንዲሰበሰብ ይጠብቃሉ ?

እስቲ የወልቃይት ጉዳይን እንመልከት። ወልቃይት ጠገዴ የሚኖረው ህዝብ አማራ፤ ትግሬ ሳይባል ለዘመናት በጎንደር ጠቅላይ ግዛት ሥር እንደ ወልቃይቴ ሲኖር የነበረ ሕዝብ ነው። ትግሬው፤ ከአማራው ተዋልዶ፤ ተደባልቋል። አብዛኛው ሕዝብ አማርኛም ትግሬኛም ይናገራል። ሲያሻው ሸሬ፤ ሲያሻው ጎንደርና ደባርቅ ሄዶ ይነግዳል። ወልቃይት ጠገዴ የፍቅር፤ የትስስር ተምሳሌት ነበረች። ሆኖም አንድነት፤ ፍቅርን ከማጠናከር ይልቅ ሕወሃት የትግሬነት ማንነት በወልቃት ህዝብ ላይ ለመጫን ተሞክረ (የአነግ ጠባብ ፖለቲካ ያሰከራቸው አክራሪዎች የኦሮሞ ማንነት የሚሉትን አዲስ አበባና ሌሎች የአሮሚያ ትላልቅ ከተሞች በሚኖረው ህዝብ ላይ ለመጫን እንደሚሞክሩት)።

በግድ ትግሬ ነህ ሲባል፤ ህዝቡ ተፈጥሯዊ ነውና ተቃወመ። ህወሃቶች የዘር ካርድ መዘው በዘር ጨዋታ ሲንቀሳቀሡ ሌላውም ሳይወድ በግዱ የዘር ጨዋት ካርድ ለመምዘዝ ተገደደ። ከሁለተኛ አለም ጦርነት በኋላ የበርሊን ከተማ ለሁለት ተከፍላ ነበር። ያ የሆነበት ምክንያት በራሺያና በአሜሪካ መካከል የርዮት አለም ልዩነት ስለነበረ ነው። በራሺያ እነ ጎርባቮቭ ሲመጡ በበርሊን የነበረው ግንብ ፈረሰ። ከተማዋ እንደጋና አንድ ሆነች። አሁንም ህወሃት ያመጣው የዘር ፖለቲካ ለምሳሌ አንድ የነበረውን የጠገዴ ህዝብ፤ ለሁለት ከፍሎታል። ጠገዴና ጸገዴ በሚል። እንደ ሞያሌ፤ ዲላ ያሉ ከተሞችን ለሁለት ክፍሏል።

የበርሊን ግንብ እንደፈረሰው፤ በጠገዴ/ጸገዴ በሞያሌ፤ በዲላ ... ያለውም የዘር መከፋፈል ግንብ ካልተደረመስ አሥር ሺህ ጉብዬ ቢደረግ የሚለወጥ ነገር አይኖርም። የትግራይ ክልል መንግስት፤ ሕወሃት፤ በሃይልና በጉልበት፤ ያለ ሕዝቡ ፍላጎት፤ በዚያ የሚኖረውን ህዝብ አፈናቅሎና ለሰደት ዳርጎ ፣በግድ ትግሬ ነህ እየተባለ፤ በአማርኛ እንዳይማርና በአማርኛ የመንግስት አገልግሎት እንዳያገኝ ተከልክሎ ፣ በወልቃይት ጉዳይ ህዝብ ወክሏቸው ሰላማዊ በሆነ መንገድ ሲንቀሳቀሱ የነበሩ ዜጎች

በግፍና በጭካኔ እየተሰቃዩ፤ በሁሉም የአገሪቷ ክፍሎች የሕወሃት የበላይነት ገኛ፤ እንዴት ነው እርቅ ሊመጣ የሚችለው ? አቶ ካሳ መቀሌ ሄደው ከሚያለቅሱ ለምን በሚኒስትሮች ምክር ይሁን በአሕአዴግ ፖሊት ቢሮ ስብሰባ ላይ ወልቃይትን ጨምሮ፤ በጎንደር በጎጃም..የሚኖረው ሕዝብ የጠየቃቸውን መሰረታዊ ጥያቄዎቹ እንዲመለሱ ለምን አይተጉም? እዚያው ጓዶቻቸው መካከል ለምንምን አያለቅሱም ?

ከፈሩሱ በፊት ጋሪው አይቀደም ያልኩት እንግዲህ ይሄንን ነው። እንደውም ጉባዩ፤ ስብሰባ አያስፈለግም። በሕዝብና በሕዝብ መካከል ችግር የለም፤ ኖሮም አያውቅም። ችግር ፈጣሪዎቹ ፖለቲከኞችና ስልጣን ላይ የተቀመጡት ናቸው። እነርሱ ባመጡት ጣጣና የዘር ፖለቲካ ነው አገር እየታመሰች ያለችው። ስለዚህ የዘር ጨዋታ ካርዶች ወደ ገደል እየተጣሉ አዲስ ፣ ጤናማ፣ ህዝብን የሚጠቅም፣ በሰብአዊነት ላይ ያተኮረ ጨዋታ መጀመር አለበት። እነ አቶ ካሳ በርግጥም እየተፈጠረ ባለው ነገር ሕመም ከተሰማቸው፣ ፍቱን መድሃኒት እንዲመጣ ማድረግ አለባቸው። እርሱም ከናካቴው ከዘር ፖለቲካ በመውጣት፣ ትግሬ፣ አማራ፣ ኦሮሞ መባባሉና ሁሉንም፣ ነገር በዘር ሂሳብ ማስላቱ ቆሞ፣ ዜጎች በሁሉም የአገሪቷ ግዛት፣ ባህላቸው፣ ቋንቋቸው ተከብሮ፣ ሁሉም የአገሪቷ ግዛት አገራቸው መሆኑን አምነውና ተረድተው፣ ያም በሕግ በማያሻማ መንገድ ተረጋግጦ፣ እንዲኖሩ መደረግ አለበት። አሁን ያለው ፌዴራል አወቃቀር ተሰርዞ ወይም ተሻሽሎ፣ አዲስ ዘመናዊ፣ በቋንቋ ላይ ብቻ ሳይሆን በባህል፣ በታሪክ፣ በሕዝብ አሰፋፈር በኢኮኖሚ፣ በጂዮግራፊ፣ በሕዝብ ፍላጎትና በአስተዳደር አመችነት ላይ የተመሰረተ የዘመኑን ትውልድ የሚመጥን አወቃቀር ያስፈልገናል።

አንድ ሰው መጥብብ፣ ጎሰኛና መንደርተኛ መሆን ከፈለገ፣ ትግሬነትን፣ ኦሮሞነትን፣ አማራነትንን ..ማቀንቀን ይችላል። ያ መብት ነው። ሆኖም ግን በመንግስት ደረጃ አጼ ቴዎድሮስ “ሃይማኖት የግል አገር የጋራ” እንዳሉት፣ እኔም ዘርን ጨምሮ “ሃይማኖትና ዘር የግል አገር የጋራ” ይሁን እላለሁ። በዚህ ረገድ ገዢዎች መሰረታዊ የአካሄድ ለውጥ በቶሎ እንዲያደርጉ እመክራለሁ።

(ከዚህ በታች የምታይዎቸው በግፍና በጭካኔ ፣ “አማራ ናችሁ” ተብለው የተፈናቀሉ ናቸው። በጎንደር የነበሩ ጥቂት የትግራይ ተወላጆች፣ ጎንደር በነበረው እንቅስቃሴ ስለፈሩ በፍቃዳቸው ጎንደርን መልቀቅ በፈለጉ ጊዜ በቦይንግ ነው ወደ መቀሌ እንደሄዱ፣ እነዚህ ወገኖች በይንግ አይደለም የፈረሰ ጋሪ አልቀረበላቸውም። ሳይፈልጉ በግድ ነው፣ ኪሎሜትሮች በማቋረጥ በእግር የተፈናቀሉት። በተለይ በአርባ ጉጉና በበደኖ ብዙዎች በጭካኔ ተግድለዋል። ከመተማ አካባቢ ወደ ሱዳን ተሰደው ለነበሩ የትግራይ ተወላጆች መልሶ ማቋቋሚያ በሚል በአሥር ሚሊዮኖች የሚቆጠር ገንዘብ በክልሉ መንግስትና እንደ ሶማሌ ክልል ባሉ ሌሎች የክልል መንግስታት ሲሰበሰቡ፣ የመንግስት ሜዲያ የነዚህ የትግራይ ወንድሞቻችንን መፈናቀል በስፋት ሲዘግብ፣ እዚህ ፎቶ ላይ ያሉ ወገኖቻችን ግን ዘር ብሎ የተመለከታቸውም የለም። በነርሱምም ጉዳይ የተጠራ ጉባዩ የለም)